

Asia: VN/1364/2022

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Uudenmaan liitto kannattaa hallituksen esitystä laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030. Esityksen tavoitteena on parantaa valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä sekä luoda selkeä polku TKI-rahoituksen kasvattamiseksi. Lisäksi laissa säädettäisiin valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen pitkäaikaisen suunnitelman laatimisesta.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta on elinkeinoelämän ja yhteiskunnan uudistumisen tärkeimpiä tekijöitä. TKI-toimintaa tarvitaan myös etsiessä ratkaisuja globaaleihin haasteisiin, kuten ilmastonmuutos ja ikääntyminen. Laki valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta on erittäin tärkeä väline tuomaan TKI-politiikkaan kaivattua ennakoitavuutta ja samalla keskeinen tapa edistää tavoitetta nostaa TKI-investoinnit 4 prosentin BKT:sta.

Pitkäjänteisyyden kannalta on huono asia, että esityksessä yksityisten TKI-investointien jäädessä jälkeen tavoitellusta 2/3:n osuudesta 1 momentissa määritelty valtuuksien ja määrärahojen vuosittainen korotus voitaisiin tehdä pienempänä. Mielestämme valtion on sitouduttava tavoitteeseen tosissaan ja tehtävä julkisen puolen panostukset sovitusti. Sen sijaan tällaisessa tilanteessa tulisi olla liikkumavaraa toteuttaa julkisen puolen TKI-panostukset tavoilla, jotka parhaiten tuovat yhteiskunnallista lisäarvoa.

Kansallisen 4% TKI-tavoitteen saavuttaminen edellyttää TKI-panostusten noin 6 %:n vuosittaista kasvua. Uudellamaalla 6 prosentin kasvu-ura tarkoittaisi 280 miljoonan euron vuosittaista TKI-menojen lisäystä. Tämä on merkittävä lisäys, jonka toteutuminen vaatii aktiivisia alueellisia toimenpiteitä yhteistyössä valtion kanssa. Samalla on tärkeää huomata, että paikallisia ja alueellisia, kansainvälisesti merkittäviä innovaatioekosysteemejä vahvistamalla saamme tutkimus- ja

innovaatiotyöstä enemmän vaikuttavuutta. Tällaiset ekosysteemit tuottavat niin ratkaisuja maailman polttaviin ongelmiin kuin lisää taloudellista elinvoimaa. Tämä houkuttelee alueille myös lisää kansainvälistä osaamista ja rahoitusta sekä yksityisen puolen TKI-panostuksia. Kansainvälistä huipputasoa olevat yliopistot, tiedeyhteisö ja tutkimusryhmät sekä innovatiiviset yritykset pystyvät parhaiten houkuttelemaan Suomeen kansainvälisiä osaajia yhteistyössä ja kumppanuudessa kaupunkien kanssa. TKI-rahoitusta tuleekin kohdistaa erityisesti yritysten kasvua tukeviin palveluihin, poikkitieteellisiin TKI-ohjelmiin sekä kaupunkien kehitys- ja kokeilualustatoimintaan. Rahoituksen tulee sisältää myös riittävä vastinrahoitus, jotta Suomi voi hyödyntää täysimääräisesti EU:n rahoituksen, esim. erityisohjelmat.

Alueelliset innovaatio- ja teknologiapolitiikan keinot, kuten maakuntien älykkään erikoistumisen strategiat ja niiden ympärille syntyneet verkostot, voivat parhaassa tapauksessa tukea kansainvälisesti merkittävien ekosysteemien ja kehittämissympäristöjen kehittymistä. Valtion ja aluetason toimijoiden yhteistyötä innovaatiopolitiikassa tuleekin entisestään lisätä kautta linjan ja toisaalta aluekehittämisen yhteys innovaatioihin tulisi valtion tasolla tunnustaa paremmin, erityisesti pitkäaikaisen suunnitelman laadinnassa.

Niin kansallisten kuin kansainvälisten yritysten ja investoijien mukaan saaminen TKI-toimintaan edellyttää johdonmukaisia ja mittavia panostuksia sekä selkeitä painopistevalintoja kansallisessa TKI-politiikassa. Tätä työtä on tehtävä tiiviissä yhteistyössä valtion, maakuntien, kaupunkien ja kuntien sekä kaikkien TKI-toimijoiden kesken.

Haluaisimme myös tässä kohtaa muistuttaa, että TKI-toiminta vaatii tuekseen myös panostuksia koulutukseen ja osaamiseen. Uudenmaan liitto huomauttaa, että Uusimaa kärsii jatkuvasti osaajapulasta ja erilaisten selvitysten mukaan ne jo jarruttavat investointeja. Teemme mielellämme tiivistä yhteistyötä tilanteen parantamiseksi.

Salmi Petra
Uudenmaan liitto - maakuntajohtaja Ossi Savolainen